

Міжнародний гуманітарний університет

ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія зі спеціальності **Правоохоронна діяльність**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Галузь знань _____ К – «Безпека та оборона» _____
Спеціальність _____ К9 – «Правоохоронна діяльність» _____
Назва освітньо-професійної програми _____ Правоохоронна діяльність _____
Освітньо-професійний ступінь _____ фаховий молодший бакалавр _____

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач вищої категорії Плотницька-Кирпичникова Ангела Олександрівна	+38(066)1794360	Plo887510@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Історія України та української культури – вивчає сучасне та минуле українського народу, особливості його розвитку. Курс є інтегрованим, у ньому подієва історія є соціально-політичним тлом, яке допомагає розтлумачити культурний поступ відповідно до вимог часу. У

теоретичному матеріалі, завданнях до практичних і для самостійних занять хронологічно висвітлені головні етапи становлення вітчизняної культури.

Мета дисципліни «Історія України та української культури» – сприяння формуванню у студентів національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

Знання Історії України та української культури це частина нашого світогляду, тобто поглядів на життя природу і суспільство. Передумови для вивчення дисципліни: вивчення шкільного курсу «Історії України».

**2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ,
ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі інформаційних технологій в процесі професійної діяльності або навчання, що вимагає застосування методів і технологій комп'ютерної інженерії та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності, здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК8	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
Спеціальні компетентності	
СК1	Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності, дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.
СК9	Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.
Результати навчання	
РН1	Усвідомлювати функції держави, форми реалізації цих функцій, правові основи правоохоронної діяльності.
РН4	Вести культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.
РН8	Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	24/4	36/8	60/108	1 (на основі ПЗСО) 2 (на основі БЗСО)	2 (на основі ПЗСО) 4 (на основі БЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб		лекц.	прак	сам. роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Історія України як складова професійної підготовки правоохоронця.	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 2. Русь-Україна: право, влада, культура. Князівська доба та період політичної роздробленості.	16	4	4	8	16	-	2	14
Тема 3. Українська державність і суспільство в XIV-XVIII ст.: галицько-волинська спадщина та період бездержавності.	14	2	4	8	14	-	-	14
Тема 4. Козацька держава: право, суспільство, культура.	12	2	4	6	12	-	2	10
Тема 5. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій другої половини XVIII – початок XX ст.	12	2	4	6	12	-	-	12
Тема 6. Політичні та соціальні трансформації України у 1917-1939 рр.	12	2	4	6	12	-	2	10
Тема 7. Україна в роки Другої світової війни та повоєнна відбудова.	12	2	4	6	12	-	-	12
Тема 8. Радянська система влади та правоохоронні органи в період 1953-1991 рр.	16	4	4	8	16	-	2	14

Тема 9. Незалежна Україна, культура та регіональний вимір.	18	4	6	8	18	2	-	16
Загалом	120	24	36	60	120	4	8	108
Підсумковий контроль – іспит								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle або Google Classroom. Виконання практичних робіт та проведення індивідуального тестування, забезпечується за допомогою існуючих комп'ютерних класів, бібліотеки та платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle, Google Classroom.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти щодо вивчення дисципліни «Історія України та Української культури» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою згідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу
3. Підготовка для практичних занять
4. Консультація з викладачем про діягом семестру
5. Самостійне опрацювання конкретних питань навчальної дисципліни
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань
7. Підготовка до підсумкового контролю

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Завдання	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Історія України як складова професійної підготовки правоохоронця. 1.Значення історії України у формуванні професійного світогляду правоохоронця. 2. Історичні форми забезпечення правопорядку на українських землях. 3. Розвиток права та судочинства в історії України. 4. Професійні та моральні цінності правоохоронця в історичному контексті. 5. Історична пам'ять як складова професійної культури правоохоронця. 6. Одеса в історії українського державотворення. 7. Формування системи озорони громадського порядку в Одесі. 8. Право, законність і злочинність в історії Одеси. 9. Історична пам'ять Одеси та її значення для правоохоронної діяльності. 10. Сучасна Одеса: історичний досвід і виклики для правоохоронців. <u>Форма перевірки:</u> реферат, творче завдання (презентація, постер)	4	6
	Тема 2. Русь-Україна: право, влада, культура. Князівська доба та період політичної роздробленості. <u>Зміст:</u> 1.Територія та етнічний склад населення. 2. Взаємовідносини між центральною та місцевою владою. 3. Військова організація та її	8	14

	<p>роль у забезпеченні порядку. 4. Формування правової та моральної культури суспільства. 5. Спадщина Русі-України в українському праві. 6. Вплив правових і культурних традицій Русі на сучасну українську державність. 7. Значення історико-культурної спадщини для формування професійної етики правоохоронця.</p> <p><u>Форма перевірки:</u> творче завдання (презентація, постер, подкаст); есе; реферат.</p>		
3	<p>Тема 3. Українська державність і сіспільство в XIV-XVIII ст.: галицько-волинська спадщина та період бездержавності.</p> <p><u>Зміст:</u></p> <p>1.Українські землі після занепаду Русі-України. 2. Литовські статuti як джерело кримінального та процесуального права. 3. Українські землі у складі Польського королівства: адміністративний устрій та система влади. 4. Вплив Люблінської унії 1569 р. на зростання соціальної напруги та злочинності. 5. Роль шляхти у здійсненні правосуддя. 6. Магдебурзьке право як форма місцевого правопорядку. 7. Відсутність сталого правового захисту цивільного населення на українських землях під владою Османської імперії та Кримського ханства.8. Методи підтримання порядку в умовах іноземного панування.</p> <p><u>Форма перевірки:</u> подкаст, реферат.</p>	8	14
4	<p>Тема 4. Козацька держава: право, суспільство, культура.</p> <p><u>Зміст:</u></p> <p>1.Козацьке звичаєве право. 2. Військові та правоохоронні функції козацтва. 3. Судочинство Запорозької Січі. 4. Право і мораль у козацькому суспільстві.</p> <p><u>Форма перевірки:</u> складання ситуаційних вправ, творче завдання (презентація), есе, реферат.</p>	6	10
5	<p>Тема 5. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій другої половини XVIII – початок XX ст.</p> <p><u>Зміст:</u></p> <p>1. Адміністративно-правовий статус українських земель у складі Російської імперії. 2. Судова система та правоохоронні органи Російської імперії на українських землях. 3. Українські землі у складі Австро-Угорської імперії: особливості правового розвитку. 4. Право і культура повсякденного життя українців у двох імперіях. 5. Одеса як імперське місто: особливості управління та правопорядку. 6. Боротьба з злочинністю в Одесі у XIX – на початку XX ст.</p> <p><u>Форма перевірки:</u> кейс-завдання, есе, реферат, подкаст.</p>	6	12

6	<p>Тема 6. Політичні та соціальні трансформації України у 1917-1939 рр.</p> <p><u>Зміст:</u></p> <p>1.Українська революція 1917-1921 рр.: політико-правові виклики державотворення. 2. Одеса в період Української революції: влада, безпека, правопорядок. 3. Правоохоронні органи Української Народної Республіки та Гетьманату П.Скоропадського. 4. Одеса у складі радянської України: встановлення більшовицької влади. 5. Міжвоєнний період (1920-1939 рр.): трансформація права та правоохоронні системи. 6. Нова економічна політика (НЕП) та її вплив на правопорядок в Одесі. 7. Політичні репресії 1920-1930-х років: правовий і моральний аспект. 8. Українська культура в Одесі міжвоєнного періоду: під контролем держави. 9. Одеса як стретгічний порт міжвоєнного періоду: безпека і правопорядок. 10. Історичний досвід Української революції та міжвоєнного періоду як складова професійної підготовки правоохоронця.</p> <p><u>Форма перевірки:</u> реферат, подкаст.</p>	6	10
7	<p>Тема 7. Україна в роки Другої світової війни та повоєнна відбудова.</p> <p><u>Зміст:</u></p> <p>1.Одеса у роки Другої світової війни (1941-1944). 2. Правоохоронні органи УРСР у період Другої світової війни. 3. Партизанський і підпільний рух в Україні та на Одещині. 4. Голокост та масові злочини на території Одеси й Півдня України. 5. Визволення України та Одеси: військово-правовий аспект. 6. Повоєнна відбудова Одеси та України (1944-1950-ті рр.). 7. Кримінальна ситуація в повоєнній Україні та Одесі. 8. Репресивна політика радянської влади у повоєнний період. 9. Ветерани війни та їх соціально-правовий статус. 10. Значення історична пам'яті про Другу світову війну в Одесі в професійній етиці правоохоронця.</p> <p><u>Форма перевірки:</u> кейс-завдання; творче завдання (подкаст, постер, презентація), реферат, есе.</p>	6	12

8	<p>Тема 8. Радянська система влади та правоохоронні органи в період 1953 -1991 рр.</p> <p><u>Зміст:</u></p> <p>1.Органи радянської влади та управління: структура і принципи діяльності. 2. Створення та розвиток правоохоронних органів у радянській Україні. 3. ВЧК-ГПУ-НКВС: репресивний апарат радянської влади. 4. Судова система та прокуратура в УРСР. 5. Право і законність у радянській державі. 6. Радянські правоохоронні органи в період Другої світкової війни. 7. Повоєнна відбудова та посилення контролю правоохоронних органів. 8. Міліція та громадський порядок в Одесі у 1950-1980-х роках. 9. Вплив радянської ідеології на діяльність правоохоронних органів. 10. Порушення прав людини в діяльності радянських правоохоронних органів. 11 . Крах радянської системи та трансформація правоохоронних органів (1985-1991 рр.).</p> <p><u>Форма перевірки:</u> творче завдання (презентація); реферат; есе.</p>	8	14
9	<p>Тема 9. Незалежна Україна, культура та регіональний вимір.</p> <p><u>Зміст:</u></p> <p>1.Проголошення незалежності України та формування нової державності (1991 р.). 2. Конституція України 1991 року як основа правової держави. 3. Культурна політика незалежної України: загальнонаціональний вимір. 4. Одеса як багатокультурний центр незалежної України. 5. Регіональна культурна ідентичність Півдня України. 6. Правоохоронні органи незалежної України: реформи та виклики. 7. Революція Гідності та її вплив на правосвідомість суспільства. 8. Культура пам'яті в незалежній Україні. 9. Війна за незалежність України (з 2014 р.) та культурна стійкість суспільства. 10. Професійна культура правоохоронця в умовах незалежної України.</p> <p><u>Форма перевірки:</u> творче завдання (презентація, постер), реферат, есе.</p>	8	16
Загалом		60	108

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для іспиту	Для заліку

поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік.
--	--

**8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ІСПИТ

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
<i>Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях</i>			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР, перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10

Разом балів за поточний контроль	50
Підсумковий контроль іспит	50
Загальний результат оцінювання	100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **іспит** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переводу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переводу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переводу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на екзамені демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях, практичних та лабораторних заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав лабораторні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу на екзамені, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях,

практичних та лабораторних заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав лабораторні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу на екзамені, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних лабораторних робіт та завдань до самостійної роботи та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на екзамені володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних лабораторних робіт та завдань до самостійної роботи;

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на екзамені володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, виконав не всі завдання до самостійної роботи;

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання та засвоєння навчальної дисципліни передбачає неухильне дотримання вимог академічної доброчесності, яка регулюється Законом України “Про освіту” та ст. 26 Закону України « Про фахову передвищу освіту», «Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року), іншими нормативними документами. Зокрема, основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у «Положенні про академічну доброчесність у Фаховому коледжі Міжнародного гуманітарного університету», «Кодексі академічної доброчесності Міжнародного гуманітарного університету» та «Інструкції щодо процедури технічної перевірки на наявність текстових запозичень (академічного плагіату)», затвердженої наказом МГУ від 03.05.2024 р., № 708а.

Відповідно до ст.42 Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія української культури: (від стародавніх часів до XIX ст.): ілюстрована хрестоматія. Ч.1. Київ: Ліра-К, 2020/2021 перевидач –319 с.
2. Бойко О., Яневський Д. 30 років незалежності України: Історія України у 2-х томах. Київ: Фоліо, 2021. – Том 1: 448 с.; Том 2:432 с.
3. Лозовой В.О., Анучина Л.В., Бурлука О.В. Українська культура. Підручник. Київ: Право, 2021. – 400 с.
4. Plokhly S. The Gates of Europe: a history of Ukraine (англ.) Basic Books, 2021.- 432 с.

5. Сабадаш Ю.С., НікольченкоЮ.М., Дабло Л.Г. Історія української культури: курс лекцій для студентів. Київ: Ліра-К, 2021. – 229 с.
6. Бура Д., Подобна Є. Лютий лютий 2022. Свідчення про перші дні вторгнення. Київ: Фоліо, 2022. – 192 с.
7. Букач В.М. Історія української культури: посібник. Одеса: ПНПУ, 2021. – 120 с.
8. Водотика Т., Головка В., Кульчицький С., Якубова Л. Українське століття (1921-2021): витоки, уроки, перспективи державотворення. Київ: 2022. – 376 с.
9. Антологія української культури ХХІ ст. (ред.2022). – 600 с.(сучасний академічний збірник культурних текстів).
10. Міщенко М.М. Сучасна культура України (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. – 156 с.
11. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної нації ХІХ – ХХст. Київ: Yakaboo Publishing, 2022. – 656 с.
12. Грушевський М. Нарис історії українського народу (нова редакція). Київ: 2023. – 368 с.
13. Українські традиції та національна ідентичність (ред.2023).- 380 с.
14. В'ятрович В. Україна: Історія з грифом «секретно». Київ: 2023. – 432 с.
15. Бойко О. Історія України. 9-те вид. Київ: Академія, 2023.-560 с.
16. Сучасна культура і самоідентичність України (ред.2023).- 480 с. (для розуміння культури в сучасному контексті).
17. Величко О.Б., Розовик О.Д. Історія України та української культури: навч.посібник. Київ: Медпринт, 2023.- 192 с.
18. Божко Н.М. Історія України та українська культура: методичні поради для самостійної роботи студентів. Львів: Львівський нац.мед.ун-т 2023. – 25 с.
19. Кульчицький С.В. Історія України: Новий погляд (університетський підручник, вид. 2024). – 520 с.
20. Сорочинська Н.М., Струкевич О.К. Істоія України: рівень стандарту (ред.2024).- 520 .
21. Хлібовська Г.М., Наумчук О.В., Крижановська М.Є. Історія України: повторне видання (11 клас). «Астон», 2024.- 500 с.
22. Грицак Я. Подолати минуле: Глобальна історія України. Київ: Портал,2024. – 408 с.
23. Культурні горизонти: Україна – світ (ред.2024). – 420 с. (міжнародні культурні дискурси)
24. Українське мистецтво в умовах війни (ред.2025). – 350 с. (культурний контекст для правоохоронців)

24. Appiebaum A. Red Famine: Stalin's War on Ukraine. – 512 с. (англ. видання, сучасний культурно-історичний контекст)
25. Contemporary journal collections: Український історичний журнал (2021-2025) – тематичні випуски.
26. Одеський вимір: історія та культура регіону (ред. 2021). – 360 с. (історичний і культурний путівник по Одеському регіону).
27. Одеська національна ідентичність у ХХ-ХХІ ст. (ред. 2022). – 410 с.
28. Етнокультурні чинники півдня України (ред. 2023). – 300 с.
27. Соціокультурні аспекти криміногенної поведінки в Україні (ред. 2024). – 320 с (важливо для правоохоронної практики)
28. Право, культура, правоохоронна діяльність: інтеграція знань (ред. 2024). – 350 с. (для інтеграції дисциплін).
29. Одеса: між культурою і кримінальним міфом (ред. 2025). – 280 с. (соціально-культурний аналіз).
30. Суспільні цінності та правопорядок: культурологічний вимір (ред. 2025). – 380 с.

Інформаційні ресурси

31. Odesa - Internet Encyclopedia of Ukraine - <https://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages%5CO%5CD%5COdesa.htm>
32. Одеса – електронна довідка від інституту історії України (укр.) -
<https://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&21DOP&P21DBN=EIU&S21STR=Odesa>
33. State Archive of Odesa Oblast – цифровий архів (англ.) – <https://www.sources-ukraine.huri.share.library.harvard.edu/items/show/74>
34. Історія Одеси – вікіпедія (укр.) - <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
35. Історія Одеси – англійська Вікіпедія - <https://blog.wikimedia.org.ua/2022/07/29/odesa-not-odessa/>
36. Culture of Odesa – англійська вікіпедія (культура міста) - https://en.wikipedia.org/wiki/Culture_of_Odesa
37. The Odessa Journal – онлайн-газета про культуру, історію й життя Одеси (англ.) –
<https://odessa-journal.com/public/index.php/category/culture>
38. Internet Encyclopedia of Ukraine (IEU) - <https://irbis-nbu.gov.ua/ulib/item/UKR0002654>
39. Електронний архів «Усе»/Інститут історії України - <https://resource.history.org.ua/>
40. PortalHistoryUA – історія міст України (зокрема Одеса) - <https://portalhistoryua.com/>
41. Історія Одеси – PDF-книга у відкритому доступі - <https://irbis-nbu.gov.ua/dlib/item/0001824>
42. Український Південь: рання історія Одеси (YouTube) –
<https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/tretyy-rolyk-proyektu-ukrayinskyy-pivden-rozpovidaye-pro-rannyyu-istoriyu-odesy>
43. Odesa and Ukraine in Historical Perspective (YouTube) - <https://whc.unesco.org/en/list/1703/>

Інформаційні ресурси

1. <http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського ПАНУ (дата звернення: 24.08.2023).
2. <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України» (дата звернення: 24.08.2023).
3. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України» (дата звернення: 24.08.2023).
4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека (дата звернення: 24.08.2023).
5. <http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України (дата звернення: 24.08.2023).
6. <http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії (дата звернення: 24.08.2023).
7. <http://izbonuk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України (дата звернення: 24.08.2023).
8. Гавриленко І. Конспект лекцій з історії України. URL : <https://histua.com/knigi/konspekt-lekcij-z-istoriya-ukraini> (дата звернення: 24.08.2023).
9. Донченко С. Конспект лекцій з дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня усіх форм навчання усіх напрямів підготовки. URL : <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/15/7-16-kl19.pdf> (дата звернення: 24.08.2023).
10. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. URL : <https://histua.com/istoriya-ukraini> (дата звернення: 24.08.2023).
11. Історія України: Конспект лекцій / О.П. Гужва. та ін. Харків : УкрДАЗТ, 2014. 73 с. URL : <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/7233/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf> (дата звернення: 24.08.2023).
12. Книги та підручники з історії України. URL : <https://histua.com/knigi> (дата звернення: 24.08.2023).
13. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія України» для студентів I курсів усіх спеціальностей . URL : <https://uahistory.co/lesson/ukraine-history-opornii-konspekt-leczii/> (дата звернення: 24.08.2023).
14. Хмарський В . М . Історія України : конспект лекцій . Одеса : Одес . нац . ун-т ім . І . І . Мечникова, 2019. 118 с . URL : http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/25019/1/Khmarskiy_history.pdf (дата звернення: 24.08.2023).